

Medewerkers vinden op een krappe arbeidsmarkt

David Benoit, GRAFOC

Eén ding is zeker: bedrijven zijn bijna wanhopig op zoek naar nieuwe medewerkers. De media staan er bol van, de vaststellingen worden aangevuld met werkloosheidscijfers en -studies van de VDAB. En dit allemaal in tegenstelling tot een paar jaar geleden, tijdens de jaren van de economische crisis. De crisis die ook de grafische sector hard heeft getroffen. Het contrast kan haast niet groter zijn.

Beweren dat alle economische perikelen overwonnen zijn is de waarheid geweld aandoen, maar daar gaat dit artikel ook niet over. Dat de economie terug aantrekt is echter wel een feit. Dat merk je aan het aantal vacatures bij bedrijven in de verschillende sectoren. De vraag is hoe werkgevers moeten of zullen omgaan met trends en de nieuwe generatie van werknemers, de zogenaamde 'Millennials' die vandaag reeds op de arbeidsmarkt zijn en de volgende jaren op de arbeidsmarkt zullen komen?

Enkele cijfers over vacatures en leeftijd

Ondanks de vele fusies, de technologische automatisatie, bedrijven die de deuren sluiten en faillissementen de voorbije jaren in de sector, zijn er opvallend veel vacatures. Het lijkt een contradictie. Enkele cijfers (bron: het Sectorconvenant van GRAFOC met de Vlaamse Overheid eind 2017):

De ontvangen vacatures in de grafische sector en de sector pa-



pier en karton zijn in de periode 2014-2016 sneller gestegen (51,3 %) dan het Vlaamse gemiddelde (42,48 %). In 2014 steeg het aantal ontvangen vacatures van 803 in de grafische sector en de sector papier en karton naar 1.215 vacatures in 2016 t.o.v. 159.088 in 2014 naar 226.671 in 2016 op het Vlaams niveau. (Bron Arvastat) Uit eigen (GRAFOC) verzamelde data (via diverse vacature sites, rechtstreekse input van bedrijven, ...), exclusief VDAB-cijfers, merken we een stijging van het aantal vacatures op. In

2014 verzamelden we 359 vacatures, 877 in 2014, 1.039 in 2016, in juli 2017 werden 1075 vacatures verzameld.

De meest gevraagde profielen in 2017 waren prepress/vormgever met 539 vacatures, 241 drukkers, 146 drukafwerkers en 72 digitale drukkers.

Uit de eigen verzamelde data en de data via VDAB valt op te maken dat er steeds meer vraag is naar nieuwe werknemers in de printmedia sector.

In 2016 werden 100 IBO's (Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming) opgestart in de sector. Met 1,95 IBO's per 100 VTE's staat de printmedia-sector op de 9de plaats van de sectoren en komt uit boven het gemiddelde van 0,85 IBO's per 100 VTE's voor Vlaanderen. (Bron beleidsmaatregelen 2017).

In 2014 ging het nog over 1,3 IBO's per 100 VTE's op sector-niveau t.o.v. 0,8 per 100 VTE's op Vlaams niveau. Hieruit blijkt eveneens dat het aantal IBO's

per 100 VTE's in de printmedia-sector sneller stijgt dan het Vlaamse gemiddelde in de periode 2014-2016.

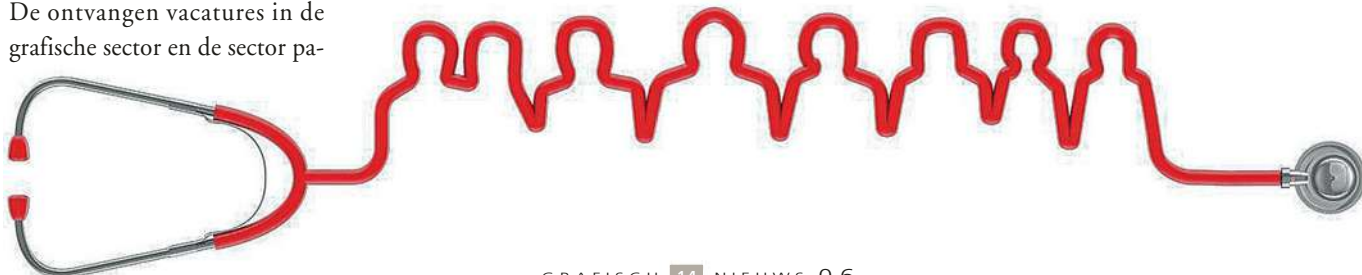
Bovendien is er ook de **leeftijdspiramide** in de grafische sector – PC130

Leeftijd	Aantal werknemers
-25	368
25 - 49	4.780
50+	2.566

(Bron RSZ)

De grafische sector is een sector met een relatief oudere leeftijds-piramide waarbij 33,26 % van de werknemers ouder is dan 50 jaar (29,37 % in 2016) en slechts 4,77 % (4,75 % in 2016) jonger is dan 25 jaar. Deze werknemers in deze piramide verouderen bovendien elk jaar!

Ten opzichte van het Vlaams gemiddelde werken er minder werknemers jonger dan 30 jaar (13,2 % t.o.v. 20,2 %) en meer 50-plussers (32,2 % t.o.v. 28,5 %) in de grafische sector. (Bron «De Vlaamse arbeidsmarkt in sectoraal perspectief»).



PURé, een overtuigende troef voor een duurzame en snelle grafische productie

De grafische markt in de Benelux speelt een pioniersrol op het vlak van de duurzame druk. Dat verklaart ook de grote interesse voor PURé, het zuivere inksysteem van Epple Druckfarben AG. Een milieuvriendelijke samenstelling zonder metaaldragers en foto-initiators plus een snelle en geurloze verwerking: die eigenschappen, waarmee PURé een unieke positie op de markt inneemt, heeft Kliemo Printing in Eupen als eerste in de praktijk uitgetest.



Dr. Carl Epple, bevoegd voor ontwikkeling en innovatie bij Epple

PURé dat op de markt aangeboden wordt als een apart derde inksysteem, ter vervanging van oliehoudende en stralende drogende offsetinkten, is het resultaat van de bekende innovatiekracht van Epple en komt op het juiste moment, want het maatschappelijke en politieke bewustzijn omtrent milieu, afval en recycling groeit. Er is vraag naar drukwerk dat ecologie en economie verzoent. Dat was voor Epple het uitgangspunt om met PURé een volledig nieuw inksysteem te ontwikkelen, dat handels- en verpakkingsdrukkers op hun vertrouwde vellen offsetpersen kunnen toepassen.

Unieke positie op de markt dankzij het milieuvriendelijke karakter

Bij de ontwikkeling van PURé stonden voor Epple twee doelstellingen op het vlak van duurzaamheid voorop: de inkt mocht niet als een gevaarlijke stof geclassificeerd worden en moest een milieuvriendelijke samenstelling hebben. "De pigmenten van PURé zijn dezelfde als die in klassieke inkten of zijn daarmee te vergelijken", verduidelijkt Dr. Carl Epple, bevoegd voor ontwikkeling en innovatie bij Epple Druckfarben AG uit Neusäß. "Maar bij de harsen en bindmiddelen zijn we volledig afgestapt van de klassieke grondstoffen die tot nu toe in offset gebruikt worden." Alle bindmiddelen zijn volledig met hernieuwbare grondstoffen samengesteld. En wat echt revolutionair is: de inkten drogen zonder dat er metaalzepen zoals kobalt- en mangaanverbindingen nodig zijn die de gezondheid van de gebruikers in gevaar kunnen brengen. Het product-etiket van PURé draagt dan ook de vermelding 'vrij van droogmiddelen op metaalbasis'.

Snelle verwerking

PURé-inkten drogen, afhankelijk van de drager, zo snel dat het drukwerk vaak zonder enige vertraging verder verwerkt kan worden. Daardoor zijn geen investeringen in technologieën om de inkt met straling te drogen, meer nodig. Meteen vallen ook de hoge kosten voor de energie en de koeling

van die installaties weg. Een ander sterk punt van de milieuvriendelijke en geurloze PURé-inkten is het ruime gamma dragers waarop ze zich hechten. Op natuurlinier geven de PURé-inkten blijk van een uitstekende glans en soepelheid. Op absorberende dragers drogen ze opmerkelijk sneller dan conventionele offsetinkten op basis van olie. Bovendien kunnen de met PURé bedrukte producten op uiteenlopende manier veredeld worden, o.a. foliostempelen (warm en koud), lamineren en plastificeren. Daarbij verliest Epple nooit het recycleproces van het drukwerk uit het oog: met scores van 92-98 punten bij de IGEDE-testmethode is drukwerk dat met PURé vervaardigd is, goed te ontinkten en dus ook efficiënt te recylen.

Het kleurenaanbod wordt geleidelijk uitgebreid

De ontwikkeling van de basisinkten om een doorgetrokken aanbod van mengkleuren mogelijk te maken, is zo goed als rond. Nu al kan Epple alle speciale kleuren leveren, zonder ftaalpigmenten die een bron van watervervuiling zijn. Op middellange termijn worden ook metallic inkten aangeboden. Daarnaast heeft Epple ook de ambitie om het PURé-inksysteem verder te ontwikkelen om op middellange termijn een oplossing voor de externe bedrukking van verpakkingen voor levensmiddelen aan te bieden (basis- en speciale kleuren). En opdat de unieke droogeigenschappen van PURé volop tot hun recht kunnen komen, is een grondig uitgetest pakket drukmateriaal met rubberdoeken, rolbekledingen, wasmiddelen en vochtadditieven beschikbaar.

Langdurige toepassing bij Kliemo Printing

De drukkerij Kliemo in Eupen (België) paste in 2017 als eerste bedrijf gedurende vijf weken PURé toe in realistische productieomstandigheden en maakte daarbij gebruik van het pakket PURé-druk-materiaal. Nu begint fase 2 van de langdurige test nadat de inkt op basis van de testverslagen van de drukkerij Kliemo en van de technici van Epple verbeterd werd: zo werden de inkt-waterbalans als ook de vloeienmerken van de inkt verbe-

terd. En nieuwe hybride rollen verbeteren op hun beurt de drukeigenschappen van de inkt nog verder (op de Speedmaster XL 8P van Kliemo waren de rollen sowieso aan vervanging toe).

Tot nu toe hebben de gemotiveerde drukkers van Kliemo, samen met de technici van Epple en Quermia Graphics, de verkooppartner van Epple in de Benelux, al heel wat werk verricht: Kliemo heeft tot vandaag 2.500.000 vellen voor 52 verschillende opdrachten gedrukt. Ondertussen met een haast perfect resultaat op heel uiteenlopende papersoorten. Vooral de goede droging, zowel op offsetpapier als op gestreken papier, bleek een schot in de roos. Mat gestreken papieren kunnen nu duidelijk sneller verwerkt worden, zonder dat er eerst een beschermvlak aangebracht moet worden zoals dat tot nu toe het geval is.

De productievoordelen spreken voor zich

De productieafdeling bij Kliemo weet het naar waarde te schatten dat het drukwerk sneller verwerkt kan worden dan met conventionele inkten mogelijk is, vooral bij het vouwen en nieten. Bij het garenloos binden zijn er duidelijk minder problemen met vlekken, wat een voordeel is bij korte levertermijnen. En ook de beperkte geurvorming van PURé, wat vooral bij offsetpapier opvalt, wordt op prijs gesteld. Zelfs in de drukhal hangt er een minder sterke geur, wat klanten die hun drukwerk kwamen ophalen al opgevallen was.

De technici van Epple, Quermia Graphics en Kliemo blijven nauw samenwerken om PURé nog te verbeteren. Kliemo Printing heeft in PURé de geschikte, zuivere en sneldrogende inkt gevonden, die ook uitblinkt doordat drukwerk dat ermee vervaardigd is goed ontinkt kan worden.



De directeurs van Kliemo Printing, Michaël Klinkenberg (links) en Christoph Emonts (rechts) naast Danny Quermia (midden).

epple
DRUCKFARBEN

Over instroom vanuit het grafisch onderwijs

Het aantal jongeren dat een 7^{de} jaar in een grafische BSO en/of TSO richting volgt dat leidt naar het beroep van drukker en/of drukafwerker is in stijgende lijn. In 2017 zijn er in Vlaanderen 95 leerlingen afgestudeerd waarvan er 88 % binnen het jaar aan het werk waren. In 2016 ging het nog over 49 leerlingen waarvan er na 1 jaar nog 22 % werkzoekende was (bron VDAB).

Los hiervan tonen recente studies aan dat hogere diploma's de kansen op werk alleen maar verhogen.

Over opleidingen voor werkzoekenden

VDAB organiseert kwalitatieve en arbeidsmarktgerichte opleidingen drukken (offset en digitaal) en drukafwerken in het opleidingscentrum in Turnhout. De uitstroom naar werk ligt hoog, 76 % van de cursisten die de opleiding drukken zijn gestart zijn aan het werk. Voor de opleiding drukafwerken gaat het over 82 %. Spijtig genoeg stroomden er in 2016 slechts 38 werkzoekenden uit naar werk.

Hieruit kunnen we een aantal voorzichtige conclusies trekken:

1. De sector heeft veel vacatures, een aantal dat bovendien sinds 2014 in stijgende lijn is.
2. De sector veroudert/vergtijst in snel tempo: snelle uitstroom van kennis, ervaring en know-how tot gevolg.
3. De sector verjongt in een te traag tempo (ontgroent): te weinig jongeren uit het grafisch onderwijs - specifiek voor de (knelpunt)beroepen orderbegeleiding, drukken en drukafwerking

- stromen in, om de grote uitstroom op te vangen. De multimedia richtingen daarentegen beschikken over voldoende instroom, maar bieden lagere slaagkansen op tewerkstelling direct na de secundaire studies (bron De Standaard 6 juni 2018).

4. Automatisatie lost een deel van het instroomprobleem op maar zorgt tegelijkertijd voor een veranderend werknemersprofiel, waarbij zich de vraag stelt of de opleidingscentra en scholen hierop tijdig en op voldoende wijze kunnen inspelen om aan die bedrijfsnoden te voldoen.

5. De uitstroom uit (grafisch) onderwijs en VDAB kan de huidige vraag naar nieuwe werknemers onvoldoende invullen. Hierdoor richten werkgevers zich bij rekrutering steeds vaker op de juiste attitudes en zorgen ze noodgedwongen zelf voor de nodige opleidingen.

Zijn er oplossingen?

Uiteraard blijft de nood naar nieuwe medewerkers bestaan en blijft de vraag welke oplossingen er zijn. We zetten er een aantal op een rij.

Verruim je bronnen om vacatures te verspreiden

Veel bedrijven werven aan via de klassieke kanalen van interim, onderwijs, VDAB en een vacature in een regionaal weekblad. Dit zijn zeer sterke pistes maar er zijn ook goede alternatieven. In een aantal grafische scholen in Oost- en West-Vlaanderen organiseert bv. JobExpo sollicitatiedagen. Hier ondersteunt GRAFOC de leerlingen in het schrijven van een goed CV. Dit is de uitgesproken plek om contact te leggen met toekomstige medewerkers. Ook individuele scholen in Vlaanderen organiseren op eigen initiatief dergelijke sollicitatiedagen.

Daarnaast heeft GRAFOC contacten met outplacementkantoren. Geef daarom steeds je vacatures door aan GRAFOC, die ze verder kan verspreiden.

PrintmediaJobs.be is een commercieel platform om vacatures ruimer bekend te maken, een samenwerkingsverband tussen Grafisch Nieuws en GRAFOC met diverse mogelijkheden in online en print.

Bedrijfsleren, het opleidingsproject naar werk van VDAB met GRAFOC heeft zijn nut

reeds meer dan bewezen. Werkzoekenden worden in het bedrijf gedurende maximaal 12 weken opgeleid na een proefperiode van een week. De slaagkansen zijn zonder meer succesvol, o.a. dankzij de doorgedreven stagebegeleiding en opvolging: 85,7 % van de werkzoekenden vonden als operator procesoperator drukafwerking werk na hun opleiding en zelfs 87,5 % voor de printmedia operator drukken (bron VDAB/GRAFOC, cijfers 11/2016-11/2017). Het zijn overtuigende cijfers.

Verschillende grootsteden hebben projecten waar **anderstalige nieuwkomers** worden ondersteund en begeleid naar werk. Er kan samen met deze diensten en de werkgevers bekeken worden wat de competenties moeten zijn om een vacature in te vullen. Een groep van deze zeer gemotiveerde werkzoekenden zit nu in een werkzoekende traject bij VDAB Turnhout. Naast een degelijke technische opleiding krijgen deze mensen ook een taalbad om beter te kunnen communiceren met hun toekomstige collega's.

Meer instroom zorgt voor meer uitstroom

In Vlaanderen zijn er slechts 19 scholen van BuSo tot Bachelor die een grafische richting aanbieden. Hoe minder scholen, hoe moeilijker het is om instroom te creëren.

Is het imago van de grafische opleidingen en de sector wel goed genoeg? Je kan de vraag stellen maar je kan ook initiatief nemen.

Een aantal grafische scholen blijven niet bij de pakken zitten om de instroom te vergroten. De



Bedrijven zullen moet leren omgaan met millennials.

Artveldehogeschool heeft met het project “Zeg het met kleur en zeg het met 3D” (dat tot stand gekomen is i.s.m. GRAFOC, nvdr.) een sterk lessenpakket waarmee ze naar verschillende scholen trekken. Via dit project bereikten ze in het schooljaar 2016-2017 510 leerlingen en 41 leerkrachten. In het schooljaar 2017-2018 waren dit al 856 leerlingen en 61 leerkrachten.

In mei heeft de Talentenschool van Turnhout de aftrap gegeven van het project “My Future in Printing”. De school heeft een aantal moeilijke jaren gekend met een terugvallend leerlingenaantal. De laatste jaren is hier een omkeer in gekomen in die mate dat de school jaarlijks 5 %

groeit, ook in de zware technische richtingen. De grafische richtingen konden echter niet mee genieten van deze groei. Het project “My Future in Printing” dat tot stand kwam met een 10-tal regionale drukkerijen en de steun krijgt van GRAFOC, VDAB en VIGC is een project dat over drie jaar loopt om de grafische opleidingen meer in beeld te brengen en het leerlingenaantal terug te verhogen.

Los hiervan beschikt GRAFOC over diverse publicaties zoals brochures en leermappen, online en in print die gratis ter beschikking staan voor scholen, ook niet-grafische. Een tweetal jaar terug werkte de sector ook mee aan het project Roadies,

waarbij voor een TV-programma Brecht en Hanne in een week het beroep van drukker aanleerden en waarbij de sector ook op een positieve manier in beeld kwam.

Het Beroepenhuis in Gent, waar de grafische sector via GRAFOC al 12 jaar een ontdekhoek en workshops heeft, bereikte 20.763 personen (leerlingen, ouders, leerkrachten, CLB medewerkers, enz) in het schooljaar 2016-2017. Het ging hier over 13.785 bezoekers in Het Beroepenhuis zelf en 6.978 bezoekers bij activiteiten op verplaatsing.

Veel bedrijven hebben in de loop van het jaar een tot meerdere stagiairs in hun bedrijf en zijn bovendien een Erkend Stagebe-

drijf. Meteen de ideale manier om de kwaliteiten van potentiële medewerkers uit te testen. Ook uitzendkrachten zijn op tijdelijke basis in het bedrijf aanwezig maar kunnen een enorm potentieel betekenen voor de toekomst.

Besluit

Nieuwe medewerkers vinden is door de aantrekkende economie momenteel beslist geen evidentie, maar gelinkt aan een goede personeelsontwikkeling en een goed personeelsbeheer in de onderneming (zie artikel elders in Grafisch Nieuws) en gebruik makend van bovenstaande tips en een geschikt netwerk waaronder GRAFOC, geraak je al een behoorlijk stuk op weg. ■

Drukkerij Hendrix verdubbelt plaatproductie!



Eind vorig jaar investeerde Drukkerij Hendrix uit Peer in een nieuwe én snelle Fujifilm Luxel T-9800 plaatbelichter. Een goede keuze zo blijkt, want sinds de installatie heeft de belichter nog niet stilgestaan. “Platen laden en daarna geen omkijken meer naar”, zegt medezaakvoester en prepress verantwoordelijke Kathleen Hendrix.

Uw succes is onze zorg!



Het volledig artikel vindt u terug op onze website.

